

MALTA

**QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)**

**ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tat-12 ta' Mejju, 2021

Appell Inferjuri Numru 17/2019 LM

Mary Grech bin-numru tal-karta tal-identità 17449(M) u b'digriet tat-22 ta' Marzu, 2021, l-atti ġew trasfużi f'isem Joseph Grech (K.I. nru 378769M), Elaine Magri née Grech (K.I. nru 349973M) u Charlot Grech (K.I. nru 79079M) minflok il-parti mejta Mary Elizabeth Grech
("l-appellati")

vs.

Bank of Valletta p.l.c. (C 2833)
("l-appellant")

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimata soċjetà **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-soċjetà appellanta"] mid-deċiżjoni mogħtija fil-11 ta' Frar, 2019, fil-każ numru 065/2018 [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-

Arbitru”], li permezz tagħha ddecieda dwar l-ilment tar-rikorrenti **Mary Grech (K.I. numru 17449M)** [minn issa 'l quddiem “l-appellata”], billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta’ Malta ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellata s-somma ta’ ħdax-il elf mitejn tlieta u tletin Euro u sitta u għoxrin ċenteżmu (€11,233.26), bl-imgħaxijiet legali mid-data meta l-appellata pprezentat l-ilment tagħha quddiem l-Arbitru, sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontriha.

Fatti

2. Il-fatti ta’ dan il-każ huma kważi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta’ Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell Numru 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellata, flimkien ma’ żewġha l-mejjet Anthony Grech, kienu aċċettaw l-offerta tas-soċjetà appellanta fit-30 ta’ Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-*Form of Acceptance and Transfer* esebita *a fol. 79* tal-atti quddiem l-Arbitru, sabiex b’hekk huma kienu intitolati għall-ħlas tas-somma ta’ tlieta u għoxrin elf, erba’ mija u erbgħa u sebgħin Euro u disa’ ċenteżmi (€23,474.09) wara li huma kienu investew fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa 'l quddiem “LVMMPPF”] is-somma ta’ ħamsa u tletin elf Euro (€35,000.00) skont il-kopja tal-*Contract Note a fol. 11* tal-atti quddiem l-Arbitru.

Mertu

4. L-appellata intavolat proċeduri quddiem l-Arbitru fit-12 ta' April, 2018 kontra s-soċjetà appellanta permezz tal-preżentata ta' lment. Hemm iddikjarat li kien proprju r-raġel tagħha li kien ingħata parir sabiex jinvesti fil-LVMMPPF, iżda s-soċjetà appellanta bħala provditur tas-servizz kienet naqset mill-professjonalità lejhom fil-parir li kienet tathom. Għalhekk l-appellata kienet qiegħda tippretendi li tingħata rifiżjoni tal-ammont sħiħ investit, u dan flimkien mal-imgħaxijiet.

5. Is-soċjetà appellanta wiegħbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwenti: (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' transazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta peress li kienet seħħet transazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ stante li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "klijenti eligibbli"; (d) huwa ma kienx il-legittimu kontradittur; (e) l-appellata kienet biegħet u ttrasferiet id-drittijiet kollha tagħha, anki dawk litigjużi lis-soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikoli 2153 u 2156 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (g) l-appellata kienet iddikjarat hija stess li kienet investitriċi ta' esperjenza; (g) hija ma kien bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta' danni jew xort'oħra lill-appellata għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħha; u (ħ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jitħallsu mill-appellata.

Id-Deciżjoni Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deciżjoni appellata wara li għamel is-segwentni konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

“Eċċezzjonijiet Preliminari

Eċċezzjonijiet dwar Ġurisdizzjoni

Il-provditur tas-servizz qajjem tlett eċċezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m’għandux jisma’ dan il-każ għaliex m’għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeċiedi dwar kuntratt ta’ transazzjoni bejn il-partijiet li saret res judicata liema kwistjoni tista’ titqajjem biss quddiem il-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili b’mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wieħed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u li fil-konfront tal-BOV l-ilmentatriċi mhijiex ‘klijent eliġibbli’.

L-Arbitru ser jittratta dawn l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ġie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Liġijiet ta’ Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jiġi mitlub jiddeċiedi, iżda hija stabbilita fuq kriterji oġġettivi li l-leġislatur deherlu li għandu jstabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta’ Malta, (fn. 25 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li ‘jisma’ lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taħt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imġiba ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji.’

M’hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista’ jisma’ kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eliġibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsaħħaħ minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li ‘jittratta lmenti mressqa minn klijenti eliġibbli.’ L-istess, m’hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa’ fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun ‘klijent eliġibbli’ u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun ‘provditur tas-servizzi finanzjarji’ skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

‘Klijent eliġibbli’ huwa definit bħala: ‘klijent li jkun konsumatur ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lill-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta’ xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.’ (fn. 26 Kap. 555, Art.2)

L-istess Artikolu jipprovi li “klijent” għandu jinkludi, persuna fiżika, inklużi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriża.’

Il-liġi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

“provditur tas-servizzi finanzjarji” tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun gie liċenzjat jew awtorizzat xort’oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta skont l-Att dwar l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluż iżda mhux limitat għal servizzi ta’ investment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta’ kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni...’ (fn. 27 Ibid.)

L-ilmentatriċi odjerna hija klijent eliġibbli filwaqt li l-provditur tas-servizz huwa provditur tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tidhol hekk kif jiġu sodisfatti dawn ir-rekwiziti tal-liġi u, għaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma’ ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma’ xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta’ servizz li jaqa’ taħt id-definizzjoni tal-liġi.

Il-leġiżlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief għal dak li jipprovi l-istess Att. Perezempju, l-Arbitru jista’ jisma’ każi li jmorru lura sal-1 ta’ Mejju 2004, (u mhux aktar), u ‘jista’ jagħti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta’ €250,000.’

Li kieku l-leġiżlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħidu l-provdituri tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-leġislatur m’għamlux.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċċad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, għaladarba gie deċiż li l-ilmentatriċi hija klijent eliġibbli u tista’ tressaq l-ilment, allura, m’hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tagħha u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qal il-provditur tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet transazzjoni bejn il-partijiet liema transazzjoni għandha l-effett ta’ res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provditur tas-servizz jagħmel referenza għal dak li jipprovdi l-Kodiċi Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provditur tas-servizz kien qed joffri servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provditur tas-servizz mhuwiex kumpannija ordinarja li daħlet f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieħor, imma l-provditur tas-servizz huwa kumpannija li taħdem fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u hija soġġetta għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jiġi protett l-investitur.

Dan ġie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport tagħha tat-22 ta' Ġunju 2012, (fn. 28 Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund), fejn għamlitha ċara li l-BOV kien suġġett għall-guidelines applikabbli qabel l-2007 u l-Investment Services Rules minn Novembru 2007.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, għalhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni ġuridika kemm liġijiet, regoli u regolamenti prattiċi u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet superviżjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke liġijiet u Direttivi (fn. 29 Kap. 555, Art 19(3)(ċ)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni ġuridika li nħolqot bejn l-ilmentatriċi u l-provditur tas-servizz m'hijjex waħda regolata esklussivament mill-Kodiċi Ċivili u fejn si tratta relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet mhux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodiċi Ċivili u l-Kodiċi tal-Kummerċ. (fn. 30 Kap. 378, Art. 47(B))

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deċiż minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 31 Link: <https://financiararbiter.org.mt/en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>) u semma r-raġunijiet għalfejn ma seħħetx transazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kuncett tal-pacta sunt servanda f'dawn il-kazi fejn si tratta kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' aċċettazzjoni saru f'ċirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litiġjużi

tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħħet l-ebda transazzjoni bejn l-ilmentatriċi u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

Peress li kif ingħad l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod 'ekonomiku u m'haffef', (fn. 32 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza għal dak li gie deċiż minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 33 Dan il-każ jinstab fuq il-link: <https://financiararbiter.org.mt/en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>) u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċċad dawn l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza."

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanta pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fl-1 ta' Marzu, 2019, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċċad it-talbiet kollha tal-ilmentatriċi bl-ispejjeż tal-appell odjern u dawk tal-proċeduri arbitrali kontriha. Is-soċjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru kompletament skarta jew ma tax każ ta' numru ta' eċċezzjonijiet u sottomissjonijiet tas-soċjetà appellanta; (2) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (3) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda, jekk iddeċieda, li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skond il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555; (4) l-Arbitru għamel ukoll apprezzament ħażin tal-liġi u tal-fatti meta ddeċieda li jiċċad l-eċċezzjonijiet tal-preskrizzjoni *ai termini* tal-artikolu 1222 u

tal-artikoli 2153 u 2156 tal-Kap. 16; (5) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta warrab il-klawsoli kompromissorji mill-kuntratt ta' transazzjoni, iżda fl-istess ħin żamm il-kuntratt fis-seħħ; u (6) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta kkunsidra jekk l-appellata kinitx investitur b'esperjenza.

8. Permezz tad-digriet tagħha tat-12 ta' Jannar, 2021 din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdli għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet giet ipprezentata mis-soċjetà appellanta fit-30 ta' Settembru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16.

9. L-appellata intavolat ir-risposta tagħha fis-26 ta' Marzu, 2019, fejn filwaqt li sottomettiet li d-deċiżjoni appellata hija waħda ġusta kemm fid-dritt u wkoll fil-fatt, talbet lil din il-Qorti għar-raġunijiet hemm imfissra sabiex tiċċad l-appell interpost mis-soċjetà appellanta, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra tagħha.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

10. Sabiex il-Qorti tevita tirrepeti dak kollu li diġà ntqal fis-sentenza tal-appell tagħha tas-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provincjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell Numru 23/2018) u li

għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f'dik is-sentenza, japplikaw *mutatis mutandis* għal dan l-appell u li m'għandhiex x'izzid ma' dak li ntqal fl-imsemmija sentenza.

Decide

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti, kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet Finco Treasury Management Limited għall-kont u beneficiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru 23/2018), tilqa' l-appell u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tal-11 ta' Frar, 2019, filwaqt li tiċhad l-ilment tal-appellata bl-ispejjeż tal-proċedura arbitrali u dawk tal-appell odjern kontriha.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**